

Remissvar SOU 2024:64 Motståndskraft i samhällsviktiga tjänster

Summering

LRF avstyrker att primärproduktionen inom livsmedelsområdet ska omfattas av den nya lagstiftningen om motståndskraft i samhällsviktiga tjänster (CER). De krav som specificeras i lagstiftningen riskerar att öka regelbördan oproportionerligt hos våra medlemmar, som ofta består av mindre företag och som verkar i branscher som präglas av en hög regelbörda. Redan i dag anger fyra av tio lantbrukare att de överväger att sluta sin verksamhet på grund av regelbördan. LRF efterfrågar därför att det tydliggörs att primärproducenter inte innefattas (i industriell produktion eller bearbetning eller att de inte räknas som kritiska verksamhetsutövare) inom tillämpningen av CER.

Synpunkter

Ett robust civilt försvar börjar med en fungerande livsmedelsberedskap där främjandet av svenskproducerade varor är ett sätt att minska vår sårbarhet. Livsmedelsberedskapen bör dimensioneras för att motstå och hantera allvarliga störningar eller överhängande risk för allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen.

Jordbruk är samhällsviktig verksamhet, och samhället behöver säkerställa att lantbruket kan fortsätta producera mat under kris och krig. På samma sätt bidrar skogsbruk till samhällsviktiga funktioner, så som energi (till exempel fjärrvärme och biokraft) och förpackningar, hygienprodukter, kemikalier och inte minst byggmaterial.

För att säkerställa en fungerande primärproduktion vid en kris eller vid krig behöver staten säkerställa att företagen inte tyngs av för många regler, utan kan fokusera på att producera nödvändiga produkter. Detta speciellt med tanke på att lagkraven som gäller lantbruket har mer än fördubblats under de senaste 25 åren. För en svensk mjölkbonde kan det innebära 650 olika regler sprungna från ett 15-tal olika myndigheter.

Inom primärproduktionen har ett arbete redan påbörjats för att öka beredskapen på gårdsnivå, bland annat genom investeringsstöd och rådgivningsåtgärder.

I dessa ingår cybersäkerhet och kontinuitetsplanering med mera. Då primärproducenterna i stort skiljer sig från andra sektorer som omfattas av CER så ser vi det som svårt att utforma ett system som ger någon nytta för primärproducenterna. Man

Postadress

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Besöksadress

Franzégatan 1B
Stockholm

Telefon

010-184 40 00

E-post

info@lrf.se

Hemsida

www.lrf.se

bör också ställa eventuell nytta mot att lägga ett helt nytt regelverk med nya myndighetsingångar på primärproducenterna.

LRF menar att utredarens förslag är otydligt gällande vilka företag inom livsmedelsområdet som avses av den nya regleringen. Sveriges primärproduktion består till stor del av enskilda småföretag, där många bedriver verksamheten i form av enmansföretag. Primärproducenterna omfattas av definitionen av livsmedelsföretag i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 men bedriver som vi ser det inte industriell produktion eller bearbetning. Primärproducenter utan någon större vidareförädling skulle därför kunna uteslutas från fortsatt bedömning redan i definitionen av sektorn.

Vidare kan utredningens förslag till bedömning av kritiska verksamhetsutövare också vara en grund för att göra ett generellt uteslutande av primärproduktionen eftersom ingen enskild primärproducent kan få en betydande störande effekt på tillhandahållandet av livsmedel i Sverige. Även de allra största enskilda producenterna står för en liten andel av svenskarnas kaloriintag.

Enligt LRFs rapport ”Vägen till ett gott företagsklimat” anger nästan fyra av tio lantbruksföretagare att de funderar på att lägga ned sin verksamhet, på grund av regelbördan. Fyra av tio lantbrukare svarar också att de upplever att myndighetsutövningen hindrar dem i deras företagande i någon mån. LRF ser därför risker att otydligheten gällande vilka företag som kommer att omfattas av CER kan leda till bieffekten att små företag i primärproduktionen kommer att omfattas av NIS2.

Utredningen skriver i utredningstexten att storlekskravet i NIS2 sätts ur spel om verksamhetsutövaren omfattas av CER och att detta kan innebära att även små företagare kommer att omfattas av NIS2. För Sveriges primärproducenter skulle NIS2 och CER innebära en oproportionerligt ökad administration, samt ökade kostnader. LRF efterfrågar därför att det tydliggörs att direktivets definition om industriell produktion av livsmedel inte ska avse den verksamhet som bedrivs på gårdsnivå.

Med vänliga hälsningar
LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Ulrika Dennerborg
Enhetschef

Cesar Vargas Iglesias
Handläggare